

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

B. PROPOSICIONS DE LLEI

Proposta de proposició de llei d'iniciativa legislativa popular per a l'aprovació d'una llei de gratuïtat dels productes per al període (RE número 32.321). Publicació de la iniciativa

MESA DE LES CORTS VALENCIANES

La Mesa de les Corts Valencianes, en la reunió de 8 de març de 2022, vista la certificació de la Junta Electoral de la Comunitat Valenciana que acredita que s'han superat les 10.000 signatures vàlides recollides per la comissió promotora de la proposta d'iniciativa legislativa popular per a l'aprovació d'una llei de gratuïtat dels productes per al període (RE número 32.321), d'acord amb el que hi ha previst en l'article 14 i 15 de la Llei 10/2017, d'11 de maig, reguladora de la iniciativa legislativa popular davant les Corts Valencianes, ha acordat encetar la tramitació parlamentària de la iniciativa.

Així mateix, ha acordat, en aplicació dels articles 15 de la Llei 10/2017, i 129.2 i 130.2 del Reglament de les Corts Valencianes, requerir l'emissió del criteri del Consell sobre la iniciativa i sobre si aquesta implica un increment de despeses o disminució d'ingressos pressupostaris per a la Generalitat i ordenar la publicació de la iniciativa en el *Butlletí Oficial de les Corts Valencianes*.

Palau de les Corts Valencianes
València, 8 de març de 2022

El president
Enric Morera i Català

La secretària primera
Cristina Cabedo Laborda

PROPOSICIÓ DE LLEI DE GRATUÏTAT DELS PRODUCTES PER AL PERÍODE

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

TÍTOL I. Dret a l'accés gratuït als productes per al període

Article 1. Objecte de la llei

TÍTOL II. De l'accés gratuït i universal als productes ecològics per al període

Article 2. Del dret universal a rebre de manera gratuïta productes ecològics per al període

Article 3. De la distribució dels productes

TÍTOL III. De l'accés gratuït i puntual als productes convencionals per al període als espais públics

Article 4. De les administracions locals

Article 5. Dels centres educatius i les universitats

Article 6. Dels espais dependents de la Generalitat

Article 7. Dels espais i els edificis de titularitat estatal

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

B. PROPOSICIONES DE LEY

Propuesta de proposición de ley de iniciativa legislativa popular para la aprobación de una ley de gratuidad de los productos para el periodo (RE número 32.321). Publicación de la iniciativa

MESA DE LAS CORTS VALENCIANES

La Mesa de las Corts Valencianes, en la reunión de 8 de marzo de 2022, vista la certificación de la Junta Electoral de la Comunitat Valenciana que acredita que se han superado las 10.000 firmas válidas recogidas por la comisión promotora de la propuesta de iniciativa legislativa popular para la aprobación de una ley de gratuidad de los productos para el periodo (RE número 32.321), de acuerdo con el que ha previsto en el artículo 14 y 15 de la Ley 10/2017, de 11 de mayo, reguladora de la iniciativa legislativa popular ante las Corts Valencianes, ha acordado comenzar la tramitación parlamentaria de la iniciativa.

Así mismo, ha acordado, en aplicación de los artículos 15 de la Ley 10/2017, y 129.2 y 130.2 del Reglamento de las Corts Valencianes, requerir la emisión del criterio del Consell sobre la iniciativa y sobre si esta implica un incremento de gastos o disminución de ingresos presupuestarios para la Generalitat y ordenar la publicación de la iniciativa en el *Butlletí Oficial de les Corts Valencianes*.

Palau de les Corts Valencianes
València, 8 de marzo de 2022

El presidente
Enric Morera i Català

La secretaria primera
Cristina Cabedo Laborda

PROPOSICIÓN DE LEY DE GRATUIDAD DE LOS PRODUCTOS PARA EL PERIODO

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

TÍTULO I. Derecho al acceso gratuito a los productos para el periodo

Artículo 1. Objeto de la ley

TÍTULO II. Del acceso gratuito y universal a los productos ecológicos para el periodo

Artículo 2. Del derecho universal a recibir de manera gratuita productos ecológicos para el periodo

Artículo 3. De la distribución de los productos

TÍTULO III. Del acceso gratuito y puntual a los productos convencionales para el periodo en los espacios públicos

Artículo 4. De las administraciones locales

Artículo 5. De los centros educativos y universidades

Artículo 6. De los espacios dependientes de la Generalitat

Artículo 7. De los espacios y edificios de titularidad estatal

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació de desplegament reglamentari

Segona. Entrada en vigor

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Les dones travessen cada mes una sèrie de canvis fisiològics, de caràcter hormonal i morfològic, que preparen els seus cossos per un possible embaràs. La menstruació és el signe més evident d'aquests canvis interns que es produeixen mensualment.

Aquesta fase fisiològica no és, però, a hores d'ara un fenomen que estiga normalitzat. La menstruació continua sent un tema tabú. Majoritàriament, encara avui, la societat no és conscient que la menstruació és un procés corporal natural, un procés que suposa un greuge econòmic per a més del 50% de la població que, en ple segle XXI, no compta amb un cos legislatiu que elimine o tracte de minimitzar aquesta discriminació. Aquesta responsabilitat requereix que les cambres legislatives emprenguen iniciatives encaminades a pal·liar aquesta diferència.

El consum de productes d'higiene íntima representa per a les dones una necessitat primordial i regular. Tot i això, aquests estan classificats dins dels productes de consum, la qual cosa comporta que un article sanitari indispensable per a les dones es convertisca en un producte de luxe. Aquest fet suposa una discriminació cap a totes les dones a causa de la seua naturalesa fisiològica. Es tracta de productes higiènics que eviten moltes infeccions i que són necessaris per a la menstruació, des de l'adolescència fins a la seua retirada, és a dir, durant un llarg període de la seua vida.

Actualment, totes les opcions per a gestionar el període menstrual —que no són considerades com a material sanitari— estan gravades amb un 10% d'IVA a l'Estat espanyol, fet que va en detriment del poder adquisitiu de les consumidores i representa una discriminació econòmica i social, una *pobresa menstrual*, atès el seu impacte en l'economia de les famílies. Entre els països de la Unió Europea, és a l'Estat espanyol i l'Itàlia on la taxa es materialitza de manera més acusada, mentre les Illes Canàries són l'únic territori de l'Estat on no existeix aquest gravamen des de l'any 2018. A la resta de països del nostre entorn n'és un exemple Escòcia, on s'ha aprovat una llei que garanteix el dret a l'accés gratuït a aquests productes sanitaris.

El fet de ser un tema tabú i no normalitzat ha provocat un gran desconeixement sobre el tipus de productes que es poden utilitzar i el seu impacte mediambiental on, en la cultura d'un sol ús, els productes higiènics convencionals tenen un gran impacte sobre el medi ambient no únicament per la seua composició, sinó també per la seua fabricació, producció i transport.

Per pal·liar açò, és primordial que les polítiques socials, que estan orientades a promoure l'autonomia personal per a assolir la integració i la cohesió social, promoguen el coneixement del procés, l'accés als productes i la seua distribució.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Habilitación de desarrollo reglamentario

Segunda. Entrada en vigor

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

Las mujeres atraviesan cada mes una serie de cambios fisiológicos, de carácter hormonal y morfológico, que preparan sus cuerpos por un posible embarazo. La menstruación es el signo más evidente de estos cambios internos que se producen mensualmente.

Pero esta fase fisiológica no es a estas alturas un fenómeno que esté normalizado. La menstruación continúa siendo un tema tabú. Mayoritariamente, todavía hoy, la sociedad no es consciente de que la menstruación es un proceso corporal natural, un proceso que supone un agravio económico para más del 50% de la población que, en pleno siglo XXI, no cuenta con un cuerpo legislativo que elimine o trate de minimizar esta discriminación. Esta responsabilidad requiere que las cámaras legislativas emprendan iniciativas encaminadas a paliar esta diferencia.

El consumo de productos de higiene íntima representa para las mujeres una necesidad primordial y regular. Aun así, estos están clasificados dentro de los productos de consumo, lo cual comporta que un artículo sanitario indispensable para las mujeres se convierta en un producto de lujo. Este hecho supone una discriminación hacia todas las mujeres a causa de su naturaleza fisiológica. Se trata de productos higiénicos que evitan muchas infecciones y que son necesarios para la menstruación, desde la adolescencia hasta su retirada, es decir, durante un largo periodo de su vida.

Actualmente, todas las opciones para gestionar el periodo menstrual —que no son consideradas como material sanitario— están gravadas con un 10% de IVA en el Estado español, lo que va en detrimento del poder adquisitivo de las consumidoras y representa una discriminación económica y social, una *pobreza menstrual*, teniendo en cuenta su impacto en la economía de las familias. Entre los países de la Unión Europea, es en el Estado español y el italiano donde la tasa se materializa de manera más acusada, mientras las Islas Canarias son el único territorio del Estado donde no existe este gravamen desde el año 2018. En el resto de los países de nuestro entorno es un ejemplo Escocia, donde se ha aprobado una ley que garantiza el derecho al acceso gratuito a estos productos sanitarios.

El hecho de ser un tema tabú y no normalizado ha provocado un gran desconocimiento sobre el tipo de productos que se pueden utilizar y su impacto medioambiental donde, en la cultura de usar y tirar, los productos higiénicos convencionales tienen un gran impacto sobre el medio ambiente no únicamente por su composición, sino también por su fabricación, producción y transporte.

Para paliar esto, es primordial que las políticas sociales, que están orientadas a promover la autonomía personal para lograr la integración y cohesión social, promuevan el conocimiento del proceso, el acceso a los productos y su distribución.

II

En el fons de la desigualtat hi ha la resistència a incloure aquest fet fisiològic entre tot el que és universal, natural i comú. Hi ha també la idea reduccionista que es tracta d'una despesa particular o personal, pràcticament voluntària. Les dones són la meitat de la població i cada persona que menstrua necessita productes per al període una setmana al mes durant més de trenta anys de mitjana.

Al País Valencià, segons l'Institut Valencià d'Estadística, l'any 2018 les dones representaven un 50,74% de la població, és a dir, més de dos milions i mig de persones. Les dades són les següents:

Dones al País Valencià		
10-14		132.138
15-19		121.249
20-24		116.921
25-29		127.304
30-34		143.382
35-40		180.393
40-45		210.452
45-49		199.229
50-54		193.119
10-54		1.424.187

A)

Una dona utilitza aproximadament cinc compreses normals diàries durant els dies que dura el període —cosa que suma un total de 22,5 compreses normals durant un període— o tres compreses normals i una compresa nocturna —que sumen quinze compreses normals i cinc compreses nocturnes per període.

Si cada compresa després d'usada —i tenint en compte l'embolcall— pesa una mitjana de 15,4 g, es produeixen 4,7 kg de deixalles cada any per persona, que passen a ser 165 kg per persona cada trenta-cinc anys, que és la mitjana d'anys en què una persona menstrua. Això vol dir que cada cent persones menstruants es produeixen 16.500 kg de deixalles a l'any, una quantitat de residus generats elevada.

Tenint en compte que al País Valencià hi ha 1.424.187 dones entre 10 i 54 anys (la mitjana d'edat en què comença la menstruació són els 12,6 anys, la de la finalització els 51

II

En el fondo de la desigualdad subyace la resistencia a incluir este hecho fisiológico entre todo lo universal, natural y común. Subyace también la idea reduccionista de que se trata de un gasto particular o personal, prácticamente voluntario. Las mujeres son la mitad de la población y cada persona que menstrua necesita productos para el periodo una semana al mes durante más de treinta años de media.

En el País Valenciano, según el Instituto Valenciano de Estadística, en 2018 las mujeres representaban un 50,74% de la población, es decir, más de dos millones y medio de personas. Los datos son los siguientes:

Mujeres en el País Valenciano		
10- 14		132.138
15- 19		121.249
20- 24		116.921
25- 29		127.304
30- 34		143.382
35- 40		180.393
40- 45		210.452
45- 49		199.229
50- 54		193.119
10- 54		1.424.187

A)

Una mujer utiliza aproximadamente cinco compresas normales diarias durante los días que dura el periodo —lo que suma un total de 22,5 compresas normales durante un periodo— o tres compresas normales y una compresa nocturna —que suman quince compresas normales y cinco compresas nocturnas por periodo.

Si cada compresa después de usada —y teniendo en cuenta su envoltorio— pesa una media de 15,4 g, se producen 4,7 kg de basura cada año por persona, que pasan a ser 165 kg por persona cada treinta y cinco años, que es la media de años en los que una persona menstrua. Esto quiere decir que cada cien personas menstruantes se producen 16.500 kg de basura al año, una cantidad de residuos generados elevada.

Teniendo en cuenta que en el País Valenciano hay 1.424.187 mujeres entre 10 y 54 años (la media de edad en la que empieza la menstruación son los 12,6 años, la de la finalización los 51

anys, i l'Institut Valencià d'Estadística només permet fer la segregació d'edat entre els 10 i els 54 anys), les deixalles que es generen cada trenta-cinc anys són d'uns 6.711.338,82 kg, és a dir, més de 6.711 tones de protecció menstrual altament contaminants i no degradables en el nostre medi ambient que triguen a degradar-se uns vuit-cents anys.

años, y el Instituto Valenciano de Estadística solo permite hacer la segregación de edad entre los 10 y los 54 años), la basura que se genera cada treinta y cinco años es de unos 6.711.338,82 kg, es decir, más de 6.711 toneladas de protección menstrual altamente contaminantes y no degradables en nuestro medio ambiente que tardan a degradarse unos ochocientos años.

Us de productes convencionals no reutilitzables al País Valencià	
Dones	2.536.390 – 50,74 %
Dones entre 10 – 54 anys	1.424.187
Mitjana d'anys en els quals una persona menstrua	400 menstruacions/vida
	30 anys
Mitjana del període	cada 26,8 dies
Mitjana regles a l'any per persona	13,6 regles
Mitjana de dies per regla	5 dies
Mitjana dies de regla per persona	68 dies a l'any
Mitjana de productes utilitzats al dia/persona	4,5 productes
Mitjana de productes per menstruació/persona	22,5 productes
Mitjana preu productes no reutilitzables (unitat)	0,11 € per compresa no reutilitzable
	0,19 € per tampó no reutilitzable
	0,15 € de mitjana per producte
Mitjana costos al mes per persona	3,37 €
Mitjana costos a l'any per persona	45,9 €
Mitjana costos al mes	4.799.510,19 €
Mitjana costos a l'any	57.594.122,28 €

Uso de productos convencionales no reutilizables en el País Valenciano	
Mujeres	2.536.390 – 50,74 %
Mujeres entre 10 – 54 años	1.424.187
Media de años en los que una persona menstrua	400 menstruaciones/vida
	30 años
Media del periodo	cada 26,8 días
Media reglas al año por persona	13,6 reglas
Media de días por regla	5 días
Media días de regla por persona	68 días al año
Media de productos utilizados al día/persona	4,5 productos
Media de productos per menstruación/persona	22,5 productos
Media precio productos no reutilizables (unidad)	0,11 € por compresa no reutilizable
	0,19 € por tampón no reutilizable
	0,15 € de media por producto
Media costes al mes por persona	3,37 €
Media costes al año por persona	45,9 €
Media costes al mes	4.799.510,19 €
Media costes al año	57.594.122,28 €

Tot i que la part més visible de la contaminació que produeixen aquests productes són les deixalles que generen, és la seua fabricació la que també ocasiona un gran impacte mediambiental. La fibra de cotó, que és el principal component dels tampons, requereix grans quantitats d'aigua, fertilitzants i pesticides. El polièster, per exemple, està fet de derivats de petroli i en la seua producció també es requereix moltíssima aigua durant la fase de refredament.

A continuació detallem els components tòxics i/o perjudicials més habituals que s'hi poden trobar:

– Dioxines: són substàncies altament tòxiques, particularment les que contenen clor. Aquestes últimes es formen com a resultat del procés de blanqueig dels tampons, les tovalloles higièniques i els protectors diaris. Les dioxines afecten seriosament els òrgans reproductors provocant problemes de reproducció i desenvolupament, poden causar malformacions fetals, afecten el sistema immunitari i la resta dels teixits en el nostre cos. Són unes substàncies de descomposició lenta i emmagatzemable en el cos. La seua interferència amb les nostres hormones fa que la dioxina siga catalogada com una substància cancerígena. S'associa com una de les causants de l'endometriosis, malaltia ginecològica que consisteix en el fet que cèl·lules semblants a les de l'endometri (la capa de teixit que normalment

A pesar de que la parte más visible de la contaminación que producen estos productos es la basura que generan, su fabricación es la que también ocasiona un gran impacto medioambiental. La fibra de algodón, que es el principal componente de los tampones, requiere grandes cantidades de agua, fertilizantes y pesticidas. El poliéster, por ejemplo, está hecho de derivados de petróleo y en su producción también se requiere muchísima agua durante la fase de enfriamiento.

A continuación detallamos los componentes tóxicos y/o perjudiciales más habituales que se pueden encontrar: retiro de la regla

– Dioxinas: son sustancias altamente tóxicas, particularmente las que contienen cloro. Estas últimas se forman como resultado del proceso de blanqueo de los tampones, las toallas higiénicas y los protectores diarios. Las dioxinas afectan seriamente a los órganos reproductores provocando problemas de reproducción y desarrollo, pueden causar malformaciones fetales, afectan al sistema inmunitario y al resto de los tejidos en nuestro cuerpo. Son unas sustancias de descomposición lenta y almacenable en el cuerpo. Su interferencia con nuestras hormonas hace que la dioxina sea catalogada como una sustancia cancerígena. Se asocia como una de las causantes de la endometriosis, enfermedad ginecológica que consiste en que células parecidas a las del endometrio (la capa de tejido que normalmente cubre el

cobreix l'interior de l'úter) creixen fora de l'úter. Aquesta malaltia pot provocar dismenorrea (menstruació dolorosa), dolors pelvians i infertilitat. Experts assenyalen que aquest compost no s'elimina amb facilitat, pot trigar cinc anys a reduir-se a la meitat, no es degrada i, per tant, va acumulant-se en els teixits. Una simple dosi de la dioxina més letal pot matar una rata.

– Poliacrilats: són compostos químics que tenen la capacitat d'absorbir grans quantitats de líquid. S'utilitzen com el famós gel absorbent. Estudis relacionen els poliacrilats amb la síndrome del xoc tòxic (SXT) com també el raïó. L'ús de tampó, sobretot si es deixa durant molta estona, pot causar aquesta malaltia. Els símptomes són confusió, diarrea, mal de cap, febre, hipotensió, dolors musculars, nàusees, vòmits, crisis epilèptiques, convulsions i, en els pitjors casos, pot arribar a la insuficiència en òrgans com els ronyons i el fetge.

– Raió: és un teixit sintètic. Les fibres artificials s'obtenen a partir de substàncies químiques que es produeixen a partir de materials com el petroli, la fusta i el carbó. Aquesta fibra és altament absorbent i s'utilitza per contenir la sang i els fluids vaginals. Impedeix que la pell transpire amb normalitat. A més, reté la humitat i provoca l'augment de la transpiració corporal. Això pot causar ferides a la vagina i un augment anormal de la flora bacteriana que pot derivar en infeccions vaginals i infeccions urinàries. Quan s'utilitzen tampons, en traure'ls de la cavitat vaginal, queden fibres dins, restes de tampó que també ocasionen diverses molèsties com mala olor, infeccions, dessagnaments, entre d'altres.

A banda de la contaminació provocada per la fabricació i per l'origen de les deixalles, s'ha de tenir en compte també l'impacte que provoca el seu transport i, sobretot, tots els productes que acompanyen els articles, és a dir, els embolcalls. Tenint en compte que la majoria dels components que envolten els productes són plàstics i que molts no són reutilitzats, són centenars de tones les que es converteixen en autèntiques muntanyes de residus plàstics.

B)

L'objectiu és aconseguir un planeta cada vegada més net, més sostenible. Ho és legalment des que el Parlament Europeu va declarar l'estat d'emergència climàtica i així ho recull també la Llei de canvi climàtic i transició ecològica tramitada a l'Estat espanyol. Cal, entre altres coses, començar per canviar els hàbits del dia a dia de la societat, una tendència a la qual se sumen cada vegada més persones que aposten per reduir residus, reciclar i reutilitzar, és a dir, per optar per estils de vida més ecològics.

En els últims cent anys, els avenços que han anat marcant canvis significatius en la vida de les persones s'han convertit també en una realitat terriblement contaminant. És així el que ha passat en el cas dels productes convencionals preparats per a utilitzar durant el període de la menstruació i que es caracteritzen per ser articles d'un sol ús. S'ha viscut com un procés modern per a facilitar la vida de totes les persones que menstruen, però alhora s'ha convertit en un gran generador de residus no reciclables. No és, però, una càrrega que s'ha de vincular a les dones, sinó que va lligat més amb el tipus de pedagogia i política determinades per la societat.

interior del útero) crecen fuera del útero. Esta enfermedad puede provocar dismenorrea (menstruación dolorosa), dolores pélvicos e infertilidad. Expertos señalan que este compuesto no se elimina con facilidad, puede tardar cinco años en reducirse a la mitad, no se degrada y, por lo tanto, va acumulándose en los tejidos. Una simple dosis de la dioxina más letal puede matar a una rata.

– Poliacrilatos: son compuestos químicos que tienen la capacidad de absorber grandes cantidades de líquido. Se utilizan como el famoso gel absorbente. Estudios relacionan los poliacrilatos con el síndrome del choque tóxico (TSS), así como el rayón. El uso de tampón, sobre todo si se deja durante mucho rato, puede causar esta enfermedad. Los síntomas son confusión, diarrea, dolor de cabeza, fiebre, hipotensión, dolores musculares, náuseas, vómitos, crisis epilépticas, convulsiones y, en los peores casos, puede llegar a la insuficiencia en órganos como los riñones e hígado.

– Rayón: es un tejido sintético. Las fibras artificiales se obtienen a partir de sustancias químicas que se producen a partir de materiales como el petróleo, la madera y el carbón. Esta fibra es altamente absorbente y se utiliza para contener la sangre y los fluidos vaginales. Impide que la piel transpire con normalidad. Además, retiene la humedad y provoca el aumento de la transpiración corporal. Esto puede causar heridas a la vagina y un aumento anormal de la flora bacteriana que puede derivar en infecciones vaginales e infecciones urinarias. Cuando se utilizan tampones, al sacarlos de la cavidad vaginal, quedan fibras dentro, restos de tampón que también ocasionan varias molestias como mal olor, infecciones, desangres, entre otros.

Además de la contaminación provocada por la fabricación y origen de la basura, se debe tener en cuenta también el impacto que provoca su transporte y, sobre todo, todos los productos que acompañan los artículos, es decir, sus envoltorios. Teniendo en cuenta que la mayoría de los componentes que envuelven los productos son plásticos y que muchos no son reutilizados, son centenares de toneladas las que se convierten en auténticas montañas de residuos plásticos.

B)

El objetivo es conseguir un planeta cada vez más limpio, más sostenible. Lo es legalmente desde que el Parlamento Europeo declaró el estado de emergencia climática y así lo recoge también la Ley de cambio climático y transición ecológica tramitada en el Estado español. Entre otras cosas, hay que empezar por cambiar los hábitos del día a día de la sociedad, una tendencia a la cual se suman cada vez más personas que apuestan por reducir residuos, reciclar y reutilizar, es decir, por optar por estilos de vida más ecológicos.

En los últimos cien años, los avances que han ido marcando cambios significativos en la vida de las personas se han convertido también en una realidad terriblemente contaminante. Esto ha ocurrido en los productos convencionales preparados para utilizar durante el periodo de la menstruación y que se caracterizan por ser artículos desechables. Se ha vivido como un proceso moderno para facilitar la vida de todas las personas que menstrúan, pero a su vez se ha convertido en un gran generador de residuos no reciclables. Pero no es una carga que se tiene que vincular a las mujeres, sino que va ligado más con el tipo de pedagogía y política determinadas por la sociedad.

L'ecologisme i el feminisme són dues lluites que convergeixen en un mateix marc: l'explotació destructiva de la natura i la subordinació que ha patit des de sempre la dona respecte de l'home. Els objectius són clars: assolir la justícia i la igualtat de condicions per a les dones i transformar la relació humana amb la resta d'éssers vius i ecosistemes. Aquesta llei valenciana naix amb l'objectiu clar de canviar aquest paradigma, d'aconseguir que un fet natural, com és la menstruació, siga normalitzat i, a més, siga emparat sota les lleis que regulen l'estat de benestar de totes les persones; proposa i dona accés gratuït a l'ús de totes aquelles alternatives sostenibles per a la menstruació que s'expliquen a continuació:

- Tovallols higiènicques ecològiques/compreses de roba: Són peces de roba confeccionades amb diversos tipus de teixit. N'hi ha d'ecològiques i de proximitat. S'empren com una compresa d'un sol ús, però es reutilitzen llavant-les després d'utilitzar-les. Són 100% de cotó, absorbents i sense additius químics artificials. Són còmodes, reutilitzables i biodegradables. Segons la cura que se'n tinga, duren entre dos i quatre anys.

- Copa menstrual: Hi ha moltes marques amb diversos noms. S'utilitza aproximadament com un tampó. La diferència és que emmagatzema la sang i els fluids vaginals en compte d'absorbir-los, cosa que no provoca sequedat vaginal, entre altres coses. Açò evita el risc d'ocasionar infeccions. Emmagatzema aproximadament 30 ml. Per tant, no cal buidar-la amb tanta freqüència com les tovallols higiènicques o els tampons. No conté substàncies químiques sintètiques. Pot fer-se de silicona flexible, plàstic quirúrgic o TPE (elastòmer termoplàstic). Es bull a casa després i abans de fer-la servir per eliminar possibles bacteris. Pot durar fins a deu anys si se segueixen les mesures adequades.

- Calces absorbents: Són unes calces complementades amb una zona absorbent, com si portaren una compresa de roba incorporada. N'hi ha amb diverses capacitats d'absorció i models de tota mena.

- Esponges marines: Són esponges marines que s'usen com un tampó, és a dir, s'introdueixen a la vagina. En aquest cas, a diferència dels tampons, quan estan saturades, en comptes de llençar-se, es laven i es tornen a col·locar.

Totes aquestes alternatives i opcions no només ajuden a evitar el residu que s'ha especificat anteriorment i a reduir l'impacte econòmic, sinó que també eviten el contacte amb tots els productes químics i plàstics amb els quals estan fabricats els productes convencionals que es fan servir de manera habitual. A continuació presentem una valoració de l'ús i l'impacte econòmic dels productes sostenibles per a la menstruació:

El ecologismo y el feminismo son dos luchas que convergen en un mismo marco: la explotación destructiva de la naturaleza y la subordinación que ha sufrido desde siempre la mujer respecto del hombre. Los objetivos son claros: alcanzar la justicia e igualdad de condiciones para las mujeres y transformar la relación humana con el resto de los seres vivos y ecosistemas. Esta ley valenciana nace con el objetivo claro de cambiar este paradigma, de conseguir que un hecho natural, como es la menstruación, sea normalizado y, además, sea amparado bajo las leyes que regulan el estado de bienestar de todas las personas; propone y da acceso gratuito al uso de todas aquellas alternativas sostenibles para la menstruación que se explican a continuación:

- Toallas higiénicas ecológicas/compresas de tela: Son prendas de tela confeccionadas con varios tipos de tejido. Hay ecológicas y de proximidad. Se emplean como una compresa desechable, pero se reutilizan lavándolas después de utilizarlas. Son 100% de algodón, absorbentes y sin aditivos químicos artificiales. Son cómodas, reutilizables y biodegradables. Según el cuidado que se tenga, duran entre dos y cuatro años.

- Copa menstrual: Hay muchas marcas con varios nombres. Se utiliza aproximadamente como un tampón. La diferencia es que almacena la sangre y los fluidos vaginales en vez de absorberlos, lo que no provoca sequedad vaginal, entre otras cosas. Esto evita el riesgo de ocasionar infecciones. Almacena aproximadamente 30 ml. Por lo tanto, no hay que vaciarla con tanta frecuencia como las toallas higiénicas o los tampones. No contiene sustancias químicas sintéticas. Puede hacerse de silicona flexible, plástico quirúrgico o TPE (elastómero termoplástico). Se hierve en casa después y antes de usarla para eliminar posibles bacterias. Puede durar hasta diez años si se siguen las medidas adecuadas.

- Bragas absorbentes: Son unas bragas complementadas con una zona absorbente, como si llevaran una compresa de tela incorporada. Las hay con varias capacidades de absorción y modelos de todo tipo.

- Esponjas marinas: Son esponjas marinas que se usan como un tampón, es decir, se introducen a la vagina. En este caso, a diferencia de los tampones, cuando están saturadas, en vez de tirarse, se lavan y se vuelven a colocar.

Todas estas alternativas y opciones no solo ayudan a evitar el residuo que se ha especificado anteriormente y a reducir el impacto económico, sino que también evitan el contacto con todos los productos químicos y plásticos con los cuales están fabricados los productos convencionales que se usan de manera habitual. A continuación presentamos una valoración del uso y el impacto económico de los productos sostenibles para la menstruación:

Ús de productes sostenibles per al període		
Dades	€	Mitjana anys ús
Mitjana preu copa (unitat)	22,5 €	6
	(vida útil de dos a deu anys)	
Mitjana preu compreses ecològiques (unitat)	5,50 €	3,5
Mitjana preu calces absorbents	21 €	3,5
Mitjana preu esponges marines	7 €	0,5 (6 mesos)
Mitjana per persona a l'any (copa menstrual)	3,75 €	x
Mitjana persones que menstruen a l'any (copa menstrual)	5.340.701,25 €	x

Uso de productos sostenibles para el periodo		
Datos	€	Media años uso
Media precio copa (unidad)	22,5 €	6
	(vida útil de dos a diez años)	
Media precio compresas ecológicas (unidad)	5,50 €	3,5
Media precio bragas absorbentes	21 €	3,5
Media precio esponjas marinas	7 €	0,5 (6 meses)
Media precio persona al año (copa mensual)	3,75 €	x
Media personas que menstrúan al año (copa mensual)	5.340.701,25 €	x

C)

A continuació presentem una comparació de l'impacte mediambiental dels productes convencionals per a la menstruació amb els productes ecològics.

C)

A continuación presentamos una comparación del impacto medioambiental de los productos convencionales para la menstruación con los productos ecológicos.

Comparació ús productes convencionals/sostenibles al País Valencià				
Dades	Copa menstrual	Tampons	Compreses de roba	Compreses convencionals
Anys d'ús	6	0,0004	3,5	0,0004
Impacte ambiental generat en pes (net)	0,05 kg.	0,007 kg	0,009 kg	0,0061 kg
Residu generat per any per persona (net)	0,0083 kg	2,142 kg	0,0025 kg cadascuna (x 4 unitats)	1,86 kg
Impacte econòmic a l'any per persona	3,75 €	58,14 € (0,19 €/unitat)	0,010 kg 1,57 €	33,66 € (0,11 €/unitat)
Impacte econòmic per persona per vida menstruant (30 anys)	112,5 €	1.744,2 €	47,1 €	1.009,8 €
Impacte ambiental per persona per vida menstruant (30 anys)	0,249 kg	64,26 kg	0,075 kg	55,8 kg
Impacte ambiental generat per totes les dones del País Valencià en un any	11.820,752 kg 11,82 tones reciclables	3.050.608,55 kg 3.050,60 tones no reciclables	14.241,87 kg 14,24 tones més del 50 % són reciclables	2.648.987,82 kg 2.648,98 tones no reciclables
Despesa econòmica generada per totes les dones del País Valencià	5.340.701,2 €	82.802.232,18 €	2.235.973,6 €	47.938134,42 €

Comparación uso productos convencionales/sostenibles en el País Valenciano				
Datos	Copa menstrual	Tampones	Compresas de tela	Compresas convencionales
Años de uso	6	0,0004	3,5	0,0004
Impacto ambiental generado en peso (neto)	0,05 kg.	0,007 kg	0,009 kg	0,0061 kg
Residuo generado por año por persona (neto)	0,0083 kg	2,142 kg	0,0025 kg cada una (x 4 unidades)	1,86 kg
Impacto económico al año por persona	3,75 €	58,14 € (0,19 €/unidad)	0,010 kg 1,57 €	33,66 € (0,11 €/unidad)
Impacto económico por persona por vida menstruante (30 años)	112,5 €	1.744,2 €	47,1 €	1.009,8 €
Impacto ambiental por persona por vida menstruante (30 años)	0,249 kg	64,26 kg	0,075 kg	55,8 kg
Impacto ambiental generado por todas las mujeres del País Valenciano en un año	11.820,752 kg 11,82 toneladas reciclables	3.050.608,55 kg 3.050,60 toneladas no reciclables	14.241,87 kg 14,24 toneladas más del 50 % son reciclables	2.648.987,82 kg 2.648,98 toneladas no reciclables
Gasto económico generado por todas las mujeres del País Valenciano	5.340.701,2 €	82.802.232,18 €	2.235.973,6 €	47.938134,42 €

Tal com s'ha analitzat, l'impacte mediambiental que provoca l'ús dels productes convencionals no es reflecteix tant en el pes, sinó en el volum total de deixalles que generen. Les compreses i els tampons tenen un pes més baix, però

Tal como se ha analizado, el impacto medioambiental que provoca el uso de los productos convencionales no se refleja tanto en el peso, sino en el volumen total de basura que generan. Las compresas y tampones tienen un peso más

ocupen un espai major. Com s'ha indicat, són productes d'un sol ús i, per tant, després de ser llançats a la brossa, es converteixen en muntanyes de residus no reutilitzables.

Tenint en compte que les dones al País Valencià utilitzen productes convencionals per al període, es genera una mitjana de 2.849,79 tones de residus no reciclables a l'any. Si hom calcula la dada d'aquestes tones a l'any durant una vida de menstruació, les xifres són gegantines.

III

Aquests productes sanitaris, a l'Estat espanyol, estan gravats amb el 10% d'IVA —tal com ho dictamina la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit en l'article 91—, un gravamen que estableix taxes impositives i desproporcionades sobre un tipus de productes que, per les seues característiques, haurien de trobar-se dins de la categoria de productes essencials, com ho són el pa, la llet i la farina, entre d'altres. Tot i que les declaracions de representants del Govern d'Espanya van en la línia de reduir la taxa impositiva dels productes fins a situar-la en un 4% per «raons de discriminació», la realitat és que segueixen sent preus inabastables per a moltes dones. Cal ser conscients que l'anomenada *pobresa menstrual* és un problema que afecta milions de dones de tot el món, incloses les dels anomenats països rics. La normativa que controla la *taxa tampó* per als productes d'higiene femenina —que és precisament la discriminació de les dones pel fet que han d'usar inevitablement un producte addicional al que usen els homes— està canviant arreu del món. No s'entén que articles com el paper higiènic es consideren de primera necessitat i els productes per a la menstruació, no. És un moment decisiu per normalitzar la menstruació al País Valencià i mostrar el compromís de les Corts Valencianes amb la igualtat de gènere.

Aquest projecte de llei no només combat la pobresa, sinó que és un avanç cap a la normalitat de la menstruació. S'hi aconsegueix focalitzar un tema sobre el qual pesa una herència de silenci i ocultació: la regla com a sinònim de taca, d'impuresa; un tabú, una càrrega que, lluny de desaparèixer, encara segueix present en joves i adolescents. Les Corts Valencianes han de ser capaces de posar els drets de les dones en un lloc destacat de l'agenda política i així marcar el camí.

Aquesta proposició de llei ofereix la gratuïtat dels productes per a la menstruació en diferents àmbits i per diferents motius.

A)

La *pobresa menstrual* és la dificultat de tenir accés no només a productes d'higiene íntima, sinó a tot l'entorn, des de l'aigua potable, al sabó i a la resta d'elements necessaris per a la cura de la salut. És també la dificultat d'accés a les instal·lacions adequades per higienitzar-se correctament durant el període que dure la menstruació. Així ho defineix UNICEF, una de les agències de l'Organització de les Nacions Unides.

El 27% de la població resident al País Valencià està en risc de pobresa o exclusió social, segons l'Enquesta de condicions de vida de l'Institut Nacional d'Estadística de

bajo, pero ocupan un espacio mayor. Como se ha indicado, son productos de usar y tirar y, por lo tanto, después de ser lanzados a la basura, se convierten en montañas de residuos no reutilizables.

Teniendo en cuenta que las mujeres en el País Valenciano utilizan productos convencionales para el periodo, se genera una media de 2.849,79 toneladas de residuos no reciclables en el año. Si se calcula el dato de estas toneladas al año durante una vida de menstruación, las cifras son gigantescas.

III

Estos productos sanitarios, en el Estado español, están gravados con el 10% de IVA —tal como lo dictamina la Ley 37/1992, de 28 de diciembre, del impuesto sobre el valor añadido en su artículo 91—, un gravamen que establece tasas impositivas y desproporcionadas sobre un tipo de productos que, por sus características, tendrían que encontrarse dentro de la categoría de productos esenciales, como lo son el pan, la leche y la harina, entre otros. A pesar de que las declaraciones de representantes del Gobierno de España van en la línea de reducir la tasa impositiva de los productos hasta situarla en un 4% por «razones de discriminación», la realidad es que siguen siendo precios inabarcables para muchas mujeres. Hay que ser conscientes de que la llamada *pobresa menstrual* es un problema que afecta a millones de mujeres de todo el mundo, incluidas las de los llamados países ricos. La normativa que controla la *tasa tampón* para los productos de higiene femenina —que es precisamente la discriminación de las mujeres por el hecho de que tienen que usar inevitablemente un producto adicional al que usan los hombres— está cambiando en todo el mundo. No se entiende que artículos como el papel higiénico se consideren de primera necesidad y los productos para la menstruación, no. Es un momento decisivo para normalizar la menstruación en el País Valenciano y mostrar el compromiso de las Corts Valencianes con la igualdad de género.

Este proyecto de ley no solo combate la pobreza, sino que es un avance hacia la normalidad de la menstruación. Con este se consigue focalizar un tema sobre el cual pesa una herencia de silencio y ocultamiento: la regla como sinónimo de mancha, de impureza; un tabú, una carga que, lejos de desaparecer, todavía sigue presente en jóvenes y adolescentes. Las Corts Valencianes tienen que ser capaces de poner los derechos de las mujeres en un lugar destacado de la agenda política y así marcar el camino.

Esta proposición de ley ofrece la gratuidad de los productos para la menstruación en diferentes ámbitos y por diferentes motivos.

A)

La *pobresa menstrual* es la dificultad de tener acceso no solo a productos de higiene íntima, sino a todo su entorno, desde el agua potable, al jabón y al resto de elementos necesarios para el cuidado de la salud. Es también la dificultad de acceso a las instalaciones adecuadas para higienizarse correctamente durante el periodo que dure la menstruación. Así lo define UNICEF, una de las agencias de la Organización de las Naciones Unidas.

El 27% de la población residente en el País Valenciano está en riesgo de pobreza o exclusión social, según la Encuesta de condiciones de vida del Instituto Nacional de Estadística

l'any 2019. Es tracta de l'indicador europeu Arope (*at risk of poverty or exclusion*), que mesura tant el risc de pobresa (un 23,7% dels habitants del País Valencià estan en aquesta situació) com les mancances materials greus (un 4,8%) i la baixa intensitat en l'ocupació (10,1%).

S'ha reconegut que la pobresa en el període pot tenir un efecte perjudicial sobre la salut i el benestar de les xiquetes, les dones i les persones trans que ho necessiten.

Utilitzar productes per a la menstruació durant períodes més llargs dels recomanats pot derivar en infeccions greus i problemes de salut. Els impactes de la pobresa en la menstruació es poden agreujar en cas de tindre problemes de salut relacionats amb el període, com l'endometriosis o l'ovari poliúístic, síndromes que poden significar períodes més pesats o irregulars i, en conseqüència, és possible que siga necessari un major nombre de productes cada mes. A més, el fet de no tindre recursos econòmics suficients pot implicar que la persona menstruante no tinga més remei que deixar de dur a terme activitats educatives, laborals o recreatives per no tindre els productes adients.

Per això, l'objectiu d'aquest projecte de llei és doble: d'una banda, com ja s'hi ha apuntat, eliminar la discriminació econòmica que pateixen les usuàries de productes per al període i, d'altra banda, enfocar la mirada cap a l'ecologisme i apostar per l'ús de productes sostenibles.

Tanmateix, la necessitat de productes per al període de manera puntual també ha d'estar prevista en aquesta llei i, per això, es regula la seua disponibilitat en tots els espais de titularitat pública i de pública concurrència, siguen aquests municipals, nacionals o estatals. Aquesta disponibilitat no implica un punt de recollida, sinó senzillament la possibilitat d'emprar productes tradicionals en casos puntuals. I, en segon lloc, garantir que totes aquelles persones que ho necessiten puguen accedir de manera universal i gratuïta als productes sostenibles per al període.

A més, una de les motivacions principals del projecte rau en el greu impacte que està provocant el canvi climàtic al planeta. Per a evitar que el canvi climàtic empitjore, s'ha d'actuar per reduir significativament les emissions de gasos d'efecte hivernacle i adaptar-nos als canvis que s'estan produint ara mateix, però sobretot als que tindran lloc en el futur. El Grup Intergovernamental d'Experts sobre Canvi Climàtic (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change) ha constatat que l'escalfament del sistema climàtic és inequívoc i té una clara influència humana. Per això, la Generalitat —tal com va anunciar el Consell el 6 de setembre de 2019 en la presentació de la declaració d'emergència climàtica— ha d'assumir la responsabilitat de dotar d'un major impuls la lluita contra el canvi climàtic. Molts dels productes mensuals d'un sol ús es llancen al vèter després de ser utilitzats. Açò comporta que acaben en el medi marí causant un gran impacte ambiental. A més de la contaminació per plàstic, aquests productes, una vegada es desintegren, alliberen una gran quantitat de microplàstics a l'aigua que es converteixen en un element pernicios que passa a la cadena tròfica. L'objectiu, però, d'aquesta llei és que la Generalitat propugne la defensa de la natura i l'harmonia entre aquesta i el progrés a través del foment de l'ús gratuït i universal de productes sostenibles per al període.

del año 2019. Se trata del indicador europeo Arope (*at risk of poverty or exclusion*), que mide tanto el riesgo de pobreza (un 23,7% de los habitantes del País Valenciano están en esta situación) como las carencias materiales graves (un 4,8%) y la baja intensidad en el empleo (10,1%).

Se ha reconocido que la pobreza en el periodo puede tener un efecto perjudicial sobre la salud y el bienestar de las niñas, mujeres y personas trans que lo necesitan.

Utilizar productos para la menstruación durante periodos más largos de los recomendados puede derivar en infecciones graves y problemas de salud. Los impactos de la pobreza en la menstruación se pueden agravar en caso de tener problemas de salud relacionados con el periodo, como la endometriosis o el ovario poliúístico, síndromes que pueden significar periodos más pesados o irregulares y, en consecuencia, es posible que sea necesario un mayor número de productos cada mes. Además, el no tener recursos económicos suficientes puede implicar que la persona menstruante no tenga más remedio que dejar de llevar a cabo actividades educativas, laborales o recreativas por no tener los productos adecuados.

Por eso, el objetivo de este proyecto de ley es doble: por un lado, como ya se ha apuntado, eliminar la discriminación económica que sufren las usuarias de productos para el periodo y, por otro lado, enfocar la mirada hacia el ecologismo y apostar por el uso de productos sostenibles.

Aun así, la necesidad de productos para el periodo de manera puntual también tiene que estar prevista en esta ley y, por ello, se regula su disponibilidad en todos los espacios de titularidad pública y de pública concurrència, sean estos municipales, nacionales o estatales. Esta disponibilidad no implica un punto de recogida, sino sencillamente la posibilidad de emplear productos tradicionales en casos puntuales. Y, en segundo lugar, garantizar que todas aquellas personas que lo necesitan puedan acceder de manera universal y gratuita a los productos sostenibles para el periodo.

Además, una de las motivaciones principales del proyecto radica en el grave impacto que está provocando el cambio climático en el planeta. Para evitar que el cambio climático empeore, se debe actuar para reducir significativamente las emisiones de gases de efecto invernadero y adaptarnos a los cambios que se están produciendo ahora mismo, pero sobre todo a los que tendrán lugar en el futuro. El Grupo Intergubernamental de Expertos sobre Cambio Climático (IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change) ha constatado que el calentamiento del sistema climático es inequívoco y tiene una clara influencia humana. Por ello, la Generalitat —tal como anunció el Consell el 6 de septiembre de 2019 en la presentación de la declaración de emergencia climática— tiene que asumir la responsabilidad de dotar de un mayor impulso la lucha contra el cambio climático. Muchos de los productos menstruales de un solo uso se lanzan al vèter después de ser utilizados. Esto comporta que acaben en el medio marino causando un gran impacto ambiental. Además de la contaminación por plástico, estos productos, una vez se desintegran, liberan una gran cantidad de microplásticos en el agua que se convierten en un elemento pernicioso que pasa a la cadena tròfica. En cambio, el objetivo de esta ley es que la Generalitat propugne la defensa de la naturaleza y la armonía entre esta y el progreso a través del fomento del uso gratuito y universal de productos sostenibles para el periodo.

Tal com se cita en alguns dels punts d'aquesta declaració:

La declaració d'emergència climàtica suposa assumir com a pròpia la responsabilitat d'abordar la crisi ecològica i l'enorme canvi necessari des de les competències pròpies i liderant l'acció al territori valencià [...]

– Assegurar que la declaració d'emergència climàtica és tinguda en compte en el disseny, el desenvolupament i l'aplicació de les diferents polítiques públiques sectorials, especialment pel que fa a indústria, transports, territori, urbanisme, habitatge, medi ambient, ocupació, salut, investigació i desenvolupament.

– Posar especial atenció i garantir el paper en l'adaptació al canvi climàtic dels recursos hídrics i el cicle integral de l'aigua.

S'ha de tenir en compte el procés de fabricació dels productes convencionals per a la menstruació —com s'ha especificat anteriorment—: la fibra de cotó, que és el principal component dels tampons, requereix pesticides i fertilitzants en el seu conreu, a més en el procés d'elaboració del tampó es consumeix una quantitat exagerada d'aigua. El mateix passa amb el polièster, està fet de derivats de petroli i en la seua producció és necessari un ús exuberant d'aigua a la fase de refredament. Entre altres parts del procés com són la creació dels embolcalls i el seu transport.

– Revisar la legislació vigent per tal d'identificar aquelles normes que afavorisquen l'emissió de gasos hivernacle o dificulten combatre els efectes del canvi climàtic.

– Garantir la justícia social en el procés de transició ecològica, reduint la vulnerabilitat d'aquells sectors socials més sensibles als impactes del canvi climàtic i a aquells altres als quals aquesta transició pot afectar en major grau.

Segons l'informe sobre l'estat del clima publicat pel Servei de Canvi Climàtic de l'agència europea Copernicus el 2019, Europa s'escalfa a un ritme més elevat que la mitjana global. «L'augment de temperatura per a Europa és d'uns 0,9 °C major que el global i també s'ha escalfat més de pressa que qualsevol altre continent en les últimes dècades», diu l'estudi. La Unió Europea està lluitant contra el canvi climàtic a través de polítiques ambicioses en el seu interior i d'una estreta cooperació amb els socis internacionals.

La Resolució del Parlament Europeu, de 28 de novembre de 2019, sobre la situació d'emergència climàtica mediambiental (2019/2930 [RSP]), en l'apartat B.1 declara:

«B.1. Declara la situació d'emergència climàtica i mediambiental; demana a la Comissió, als Estats membres i a tots els agents mundials que adopten urgentment les mesures concretes necessàries per a combatre i contenir aquesta amenaça abans que siga massa tard, i manifesta el seu compromís sobre el tema.»

Aquesta situació ha empitjorat i per això el 12 de desembre de 2020 el secretari general de l'ONU, António Guterres, va demanar als governs que declararen l'estat d'emergència

Tal como se cita en algunos de los puntos de esta declaración:

La declaración de emergencia climática supone asumir como propia la responsabilidad de abordar la crisis ecológica y el enorme cambio necesario desde las propias competencias y liderando la acción en el territorio valenciano [...]

– Asegurar que la declaración de emergencia climática es tenida en cuenta en el diseño, desarrollo y aplicación de las diferentes políticas públicas sectoriales, especialmente en cuanto a industria, transportes, territorio, urbanismo, vivienda, medio ambiente, empleo, salud, investigación y desarrollo.

– Poner especial atención y garantizar el papel en la adaptación al cambio climático de los recursos hídricos y el ciclo integral del agua.

Se tendrá en cuenta el proceso de fabricación de los productos convencionales para la menstruación —como se ha especificado anteriormente—: la fibra de algodón, que es el principal componente de los tampones, requiere pesticidas y fertilizantes en su cultivo, además en el proceso de elaboración del tampón se consume una cantidad exagerada de agua. Lo mismo pasa con el poliéster, está hecho de derivados de petróleo y en su producción es necesario un uso exuberante de agua en la fase de enfriamiento. Entre otras partes del proceso como son la creación de los envoltorios í su transporte.

– Revisar la legislación vigente para identificar aquellas normas que favorezcan la emisión de gases invernadero o dificulten combatir los efectos del cambio climático.

– Garantizar la justicia social en el proceso de transición ecológica, reduciendo la vulnerabilidad de aquellos sectores sociales más sensibles a los impactos del cambio climático y aquellos otros a los que esta transición puede afectar en mayor grado.

Según el informe sobre el estado del clima publicado por el Servicio de Cambio Climático de la agencia europea Copernicus en 2019, Europa se calienta a un ritmo más elevado que la media global. «El aumento de temperatura para Europa es de unos 0,9 °C mayor que el global y también se ha calentado más deprisa que cualquier otro continente en las últimas décadas», dice el estudio. La Unión Europea está luchando contra el cambio climático a través de políticas ambiciosas en su interior y de una estrecha cooperación con los socios internacionales.

La Resolución del Parlamento Europeo, de 28 de noviembre de 2019, sobre la situación de emergencia climática medioambiental (2019/2930 [RSP]), en el apartado B.1 declara:

«B.1. Declara la situación de emergencia climática y medioambiental; pide a la Comisión, a los Estados miembros y a todos los agentes mundiales que adopten urgentemente las medidas concretas necesarias para combatir y contener esta amenaza antes de que sea demasiado tarde, y manifiesta su propio compromiso al respecto.»

Esta situación ha empeorado y por ello el 12 de diciembre de 2020 el secretario general de la ONU, António Guterres, pidió a los gobiernos que declararan el estado de

climàtica en l'obertura de la cimera virtual per commemorar el cinquè aniversari de l'Acord de París.

El 21 de gener de 2020 el govern espanyol va declarar l'estat d'emergència climàtica i ambiental en resposta al consens generalitzat per la comunitat científica, que reclama l'acció urgent per protegir i defensar el medi ambient, la seguretat i la salut de tota la ciutadania.

El consum responsable és un dels dèsset objectius globals de l'agenda per al desenvolupament sostenible de les Nacions Unides, que busca reduir la petjada ecològica. És una actitud que implica una presa de decisions sobre els productes que es consumiran, tenint en compte les conseqüències econòmiques, socials i ambientals. Fomentar polítiques socials en matèria de salut com a estratègia per la reducció de la petjada que la societat provoca en matèria de consum no només implica la sensibilització de la ciutadania cap al medi ambient, sinó que la Generalitat —com a principal pilar operatiu i administrador— ha de treballar per la societat d'acord amb la diversitat, la democràcia i la justícia social i ambiental.

IV

L'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix a l'administració autonòmica en el títol IV, article 49.1, competències exclusives sobre diverses matèries, entre les quals higiene (títol IV, article 49.1.11) i serveis socials (títol IV, article 49.1 24). A més, el 10 i l'11 del títol II estableixen que:

«1. La Generalitat defensarà i promourà els drets socials dels valencians que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la Comunitat Valenciana.

Mitjançant una llei de les Corts Valencianes s'elaborarà la Carta de drets socials de la Comunitat Valenciana, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels valencians, que contindrà el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de la Generalitat en l'àmbit de la política social.

2. En tot cas, l'actuació de la Generalitat se centrarà primordialment en els àmbits següents: defensa integral de la família; els drets de les situacions d'unió legalitzades; protecció específica i tutela social del menor; la no discriminació i drets de les persones amb discapacitat i les seues famílies a la igualtat d'oportunitats, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica; l'articulació de polítiques que garantisquen la participació de la joventut en el desenrotllament polític, social, econòmic i cultural; participació i protecció de les persones majors i dels dependents; assistència social a les persones que patixen marginació, pobresa o exclusió i discriminació social; igualtat de drets d'hòmens i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; protecció social contra la violència, especialment de la violència de gènere i actes terroristes; drets i atenció social dels immigrants amb residència a la Comunitat Valenciana.

emergència climàtica en la apertura de la cumbre virtual para conmemorar el quinto aniversario del Acuerdo de París.

El 21 de enero de 2020 el gobierno español declaró el estado de emergencia climática y ambiental en respuesta al consenso generalizado por la comunidad científica, que reclama la acción urgente para proteger y defender el medio ambiente, la seguridad y salud de toda la ciudadanía.

El consumo responsable es uno de los diecisiete objetivos globales de la agenda para el desarrollo sostenible de las Naciones Unidas, que busca reducir la huella ecológica. Es una actitud que implica una toma de decisiones sobre los productos que se consumirán, teniendo en cuenta las consecuencias económicas, sociales y ambientales. Fomentar políticas sociales en materia de salud como estrategia para la reducción de la huella que la sociedad provoca en materia de consumo no solo implica la sensibilización de la ciudadanía hacia el medio ambiente, sino que la Generalitat —como principal pilar operativo y administrador— debe trabajar por la sociedad de acuerdo con la diversidad, democracia y justicia social y ambiental.

IV

El Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana reconoce a la administración autonómica en el título IV, artículo 49.1, competencias exclusivas sobre varias materias, entre las cuales higiene (título IV, artículo 49.1.11) y servicios sociales (título IV, artículo 49.1 24). Además, el 10 y 11 del título II establecen que:

«1. La Generalitat defenderá y promoverá los derechos sociales de los valencianos que representan un ámbito inseparable del respeto de los valores y derechos universales de las personas y que constituyen uno de los fundamentos cívicos del progreso económico, cultural y tecnológico de la Comunitat Valenciana.

Mediante una ley de las Corts Valencianes se elaborará la Carta de derechos sociales de la Comunitat Valenciana, como expresión del espacio cívico de convivencia social de los valencianos, que contendrá el conjunto de principios, derechos y directrices que informen la actuación pública de la Generalitat en el ámbito de la política social.

2. En todo caso, la actuación de la Generalitat se centrará primordialmente en los siguientes ámbitos: defensa integral de la familia; los derechos de las situaciones de unión legalizadas; protección específica y tutela social del menor; la no discriminación y derechos de las personas con discapacidad y sus familias a la igualdad de oportunidades, a la integración y a la accesibilidad universal en cualquier ámbito de la vida pública, social, educativa o económica; la articulación de políticas que garanticen la participación de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural; participación y protección de las personas mayores y de los dependientes; asistencia social a las personas que sufran marginación, pobreza o exclusión y discriminación social; igualdad de derechos de hombres y mujeres en todos los ámbitos, en particular en materia de empleo y trabajo; protección social contra la violencia, especialmente de la violencia de género y actos terroristas; derechos y atención social de los inmigrantes con residencia en la Comunitat Valenciana.

Article 11

La Generalitat, segons la Carta de drets socials, vetlarà en tot cas perquè les dones i els homes puguen participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap mena i garantirà que ho facen en igualtat de condicions. A aquests efectes es garantirà la compatibilitat de la vida familiar i laboral.

Aquesta carta de drets socials valenciana va ser aprovada amb la Llei 4/2012, de 15 d'octubre. En l'articulat reconeix una sèrie de drets a la ciutadania valenciana, entre els quals en el capítol i, articles 20, 21, 23 i 24, prohibeix explícitament la discriminació per raó de sexe de manera directa o indirecta i, fins i tot, defineix aquests tipus de discriminacions (capítol i, article 21.2.a i 21.2.b):

a) Discriminació directa: la situació en què es troba una persona que siga, haja sigut o puga ser tractada per raó del seu sexe de manera menys favorable que una altra de distint sexe en situació comparable.

b) Discriminació indirecta: la situació en què una disposició, criteri o pràctica aparentment neutra posa persones d'un sexe determinar en desavantatge particular respecte de persones de l'altre sexe, llevat que aquesta disposició, criteri o pràctica puga justificar-se objectivament en atenció a una finalitat legítima i que els mitjans per aconseguir aquesta finalitat siguen adequats i necessaris.»

Encara som molt lluny d'aconseguir una igualtat plena entre homes i dones en tots els àmbits de la nostra societat. Per això, aquesta proposta de llei tracta de desenvolupar una norma que posa fi a una discriminació atàvica a què han estat sotmeses les dones històricament i que encara continua avui, quan han de fer-se càrrec d'una despesa sanitària continuada durant gran part de la seua vida, siga quina siga la seua situació econòmica, laboral, social o familiar. I ho fa en l'estricta marc normatiu prèviament aprovat per les Corts Valencianes, seu de la sobirania del poble valencià.

V

El títol i conté les disposicions generals, com ara l'objecte de la llei, i estableix la gratuïtat dels productes ecològics per al període de manera general i dels productes convencionals de manera puntual i, per tant, desenvolupa una vessant del dret a la no discriminació (directa o indirecta) per raons de sexe que queda establert en la Llei 4/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, per la qual s'aprova la Carta de drets socials de la Comunitat Valenciana, en el seu capítol i, articles 20, 21, 23 i 24. I ho fa des d'un punt de vista ecològicament sostenible, seguint les directrius de l'estat d'emergència climàtica i ambiental declarat pel govern espanyol el 21 de gener de 2020.

El títol II estableix el dret universal a l'accés gratuït per als productes ecològics per al període i els defineix amb caràcter no limitatiu, preveient l'aparició de novetats en aquest tema. A més, enumera quines són les responsabilitats de la Generalitat com a òrgan exclusivament competent com estableix l'Estatut d'autonomia en el títol IV, article 49.1, sobre competències exclusives sobre diverses matèries, entre les quals es troben higiene (títol IV, article 49.1.11) i serveis socials (títol IV, article 49.1.24).

Artículo 11

La Generalitat, conforme a la Carta de derechos sociales, velará en todo caso para que las mujeres y los hombres puedan participar plenamente en la vida laboral, social, familiar y política sin discriminaciones de ningún tipo y garantizará que lo hagan en igualdad de condiciones. A estos efectos se garantizará la compatibilidad de la vida familiar y laboral.

Esta carta de derechos sociales valenciana fue aprobada con la Ley 4/2012, de 15 de octubre. En el articulado reconoce una serie de derechos a la ciudadanía valenciana, entre los cuales en el capítulo i, artículos 20, 21, 23 y 24, prohíbe explícitamente la discriminación por razón de sexo de manera directa o indirecta e, incluso, define estos tipos de discriminaciones (capítulo i, artículo 21.2.a y 21.2.b):

a) Discriminación directa: la situación en la que se encuentra una persona que sea, haya sido o pueda ser tratada por razón de su sexo de manera menos favorable que otra de distinto sexo en situación comparable.

b) Discriminación indirecta: la situación en la que una disposición, criterio o práctica aparentemente neutra pone a personas de un sexo determinar en desventaja particular respecto de personas del otro sexo, salvo que esta disposición, criterio o práctica pueda justificarse objetivamente en atención a una finalidad legítima y que los medios para conseguir esta finalidad sean adecuados y necesarios.»

Todavía estamos muy lejos de conseguir una igualdad plena entre hombres y mujeres en todos los ámbitos de nuestra sociedad. Por ello, esta propuesta de ley trata de desarrollar una norma que pone fin a una discriminación atávica a la que han sido sometidas las mujeres históricamente y que todavía continúa hoy, cuando tienen que hacer frente a un gasto sanitario continuado durante gran parte de su vida, sea cual sea su situación económica, laboral, social o familiar. Y lo hace en el estricto marco normativo previamente aprobado por las Corts Valencianes, sede de la soberanía del pueblo valenciano.

V

El título v contiene las disposiciones generales, como por ejemplo el objeto de la ley, y establece la gratuidad de los productos ecológicos para el periodo de manera general y de los productos convencionales de manera puntual y, por lo tanto, desarrolla una vertiente del derecho a la no discriminación (directa o indirecta) por razones de sexo que queda establecido en la Ley 4/2012, de 15 de octubre, de la Generalitat, por la cual se aprueba la Carta de derechos sociales de la Comunitat Valenciana, en su capítulo v, artículos 20, 21, 23 y 24. Y lo hace desde un punto de vista ecológicamente sostenible, siguiendo las directrices del estado de emergencia climática y ambiental declarado por el gobierno español el 21 de enero de 2020.

El título II establece el derecho universal al acceso gratuito para los productos ecológicos para el periodo y los define con carácter no limitativo, previendo la aparición de novedades a este respecto. Además, enumera cuáles son las responsabilidades de la Generalitat como órgano exclusivamente competente como establece el Estatuto de autonomía en el título IV, artículo 49.1, sobre competencias exclusivas sobre varias materias, entre las cuales se encuentran higiene (título IV, artículo 49.1.11) y servicios sociales (título IV, artículo 49.1.24).

El títol III especifica on i de quina manera es podrà accedir als productes convencionals per al període i converteix els espais públics i de concurrència en espais segurs on es podrà fer ús d'aquests productes siuen aquests espais estatals, de l'administració autonòmica o dependents dels ens locals.

També defineix que és la Generalitat, com a competent en exclusiva —com estableix l'Estatut d'autonomia en el títol IV, article 49.1, sobre competències exclusives en higiene (títol IV, article 49.1.11) i serveis socials (títol IV, article 49.1.24)—, qui ha d'assumir el cost dels productes i de la distribució.

Finalment, les disposicions finals preveuen la necessitat de convenis específics amb les administracions locals i estatals per part de la Generalitat i preveuen i obliguen al desplegament reglamentari adequat per a garantir la distribució d'ambdós tipus de productes. I preveuen, també, la necessitat que, en aquesta reglamentació i sobre l'accés dels productes ecològics per al període, la Generalitat hi tinga en compte la fractura digital que encara avui existeix en la nostra societat, l'estudi concret de l'obsolescència dels productes, les vies de distribució atenent la dispersió geogràfica i comarcal del nostre país i la correcta publicitat d'aquest dret. D'altra banda, respecte dels usos puntuals d'accés a productes convencionals, ha de reglamentar atenent la quantitat necessària de productes en cada espai, definir quins són els usos puntuals i la localització exacta, sempre tenint en compte la facilitat del públic en general per a adquirir-los.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE GRATUÏTAT DELS PRODUCTES PER AL PERÍODE

TÍTOL I DRET A L'ACCÉS GRATUÏT ALS PRODUCTES PER AL PERÍODE

Article 1 *Objecte de la llei*

Aquesta llei té per objecte acabar amb l'històric greuge econòmic que les dones han patit a l'hora d'adquirir productes per al període i fer-ho des d'un punt de vista ecològicament sostenible i responsable i, concretament:

- a) Garantir la distribució gratuïta, a totes les xiquetes, les dones i les persones trans que ho necessiten, de productes per al període ecològicament sostenibles.
- b) Assegurar la provisió gratuïta i suficient dels productes convencionals per al període per cobrir les necessitats puntuals de les xiquetes, les dones i les persones trans que ho necessiten en els espais públics que depenguen de la Generalitat, de les administracions locals o de les administracions de l'Estat situades al País Valencià.

El título III especifica dónde y de qué manera se podrá acceder a los productos convencionales para el periodo y convierte los espacios públicos y de concurrència en espacios seguros donde se podrá hacer uso de estos productos sean estos espacios estatales, de la administración autonómica o dependientes de los entes locales.

También define que es la Generalitat, como competente en exclusiva —como establece el Estatuto de autonomía en el título IV, artículo 49.1, sobre competencias exclusivas en higiene (título IV, artículo 49.1.11) y servicios sociales (título IV, artículo 49.1.24)—, quien debe asumir el coste de los productos y su distribución.

Finalmente, las disposiciones finales prevén la necesidad de convenios específicos con las administraciones locales y estatales por parte de la Generalitat y prevén y obligan al desarrollo reglamentario adecuado para garantizar la distribución de ambos tipos de productos. También prevén la necesidad de que, en esta reglamentación y sobre el acceso de los productos ecológicos para el periodo, la Generalitat tenga en cuenta la fractura digital que todavía hoy existe en nuestra sociedad, el estudio concreto de la obsolescencia de los productos, las vías de distribución teniendo en cuenta la dispersión geográfica y comarcal de nuestro país y la correcta publicidad de este derecho. Por otro lado, respecto de los usos puntuales de acceso a productos convencionales, reglamentará teniendo en cuenta la cantidad necesaria de productos en cada espacio, definirá cuáles son los usos puntuales y su localización exacta, siempre teniendo en cuenta la facilidad del público en general para adquirirlos.

PROPOSICIÓN DE LEY DE GRATUIDAD DE LOS PRODUCTOS PARA EL PERIODO

TÍTULO I DERECHO AL ACCESO GRATUITO A LOS PRODUCTOS PARA EL PERIODO

Artículo 1 *Objeto de la ley*

Esta ley tiene por objeto acabar con el histórico agravio económico que las mujeres han sufrido a la hora de adquirir productos para el periodo y hacerlo desde un punto de vista ecológicamente sostenible y responsable y, concretamente:

- a) Garantizar la distribución gratuita, a todas las niñas, mujeres y personas trans que lo necesiten, de productos para el periodo ecológicamente sostenibles.
- b) Asegurar la provisión gratuita y suficiente de los productos convencionales para el periodo para cubrir las necesidades puntuales de las niñas, mujeres y personas trans que lo necesiten en los espacios públicos dependientes de la Generalitat, de las administraciones locales o de las administraciones del Estado situadas en el País Valenciano.

TÍTOL II DE L'ACCÉS GRATUÏT I UNIVERSAL ALS PRODUCTES ECOLÒGICS PER AL PERÍODE

Article 2

Del dret universal a rebre de manera gratuïta productes ecològics per al període

La Generalitat reconeix el dret de totes aquelles persones residents al País Valencià que ho necessiten i que així ho sol·liciten a rebre gratuïtament productes ecològicament sostenibles per al període. Aquests són, però no es limiten a:

- a) Copes menstruals
- b) Compreses de roba i/o fibres naturals

A més a més, la Generalitat ha d'habilitar un reglament que facilite aquesta petició, via telemàtica i/o presencial i realitzar un estudi que garantisca la suficiència i la disponibilitat d'aquests productes.

Article 3

De la distribució dels productes

La Generalitat ha de:

- a) Fer-se càrrec de les despeses d'adquisició i distribució dels productes.
- b) Acordar amb els ens locals, com a administració més propera al ciutadà, els punts de recollida d'aquests productes. Són prioritaris, per aquest ordre, els centres de salut i els ajuntaments.
- c) Garantir un ús adequat i responsable de la ciutadania i limitar, si s'escau, els usos abusius o inadequats d'aquest dret.

TÍTOL III DE L'ACCÉS GRATUÏT I PUNTUAL ALS PRODUCTES CONVENCIONALS PER AL PERÍODE ALS ESPAIS PÚBLICS

Article 4

De les administracions locals

Les administracions locals han de garantir que:

- a) Dins dels edificis públics els productes per al període siguen accessibles gratuïtament per a totes les persones que els necessiten mitjançant una ordenança redactada a tal efecte.
- b) Els productes per al període obtinguts sota aquestes ordenances siguen suficients per a cobrir les necessitats puntuals tant dels treballadors com del públic en general.

TÍTULO II DEL ACCESO GRATUITO Y UNIVERSAL A LOS PRODUCTOS ECOLÓGICOS PARA EL PERIODO

Artículo 2

Del derecho universal a recibir de manera gratuita productos ecológicos para el periodo

La Generalitat reconoce el derecho de todas aquellas personas residentes en el País Valenciano que lo necesiten y que así lo soliciten a recibir gratuitamente productos ecológicamente sostenibles para el periodo. Estos son, pero no se limitan a:

- a) Copas menstruales
- b) Compresas de tela y/o fibras naturales

Además, la Generalitat habilitará un reglamento que facilite esta petición, vía telemática y/o presencial y realizará un estudio que garantice la suficiencia y disponibilidad de estos productos.

Artículo 3

De la distribución de los productos

La Generalitat tiene que:

- a) Hacerse cargo de los gastos de adquisición y distribución de los productos.
- b) Acordar con los entes locales, como administración más próxima al ciudadano, los puntos de recogida de estos productos; siendo prioritarios, por este orden, los centros de salud y los ayuntamientos.
- c) Garantizar un uso adecuado y responsable de la ciudadanía y limitar, en su caso, los usos abusivos o inadecuados de este derecho.

TÍTULO III DEL ACCESO GRATUITO Y PUNTUAL A LOS PRODUCTOS CONVENCIONALES PARA EL PERIODO EN LOS ESPACIOS PÚBLICOS

Artículo 4

De las administraciones locales

Las administraciones locales garantizarán que:

- a) Dentro de los edificios públicos los productos para el periodo sean accesibles gratuitamente para todas las personas que los necesiten mediante una ordenanza redactada a tal efecto.
- b) Los productos para el periodo obtenidos bajo estas ordenanzas sean suficientes para cubrir las necesidades puntuales tanto de los trabajadores como del público en general.

La Generalitat ha de garantir la suficiència de fons dels ens locals per fer a fer-se càrrec d'aquesta despesa.

Article 5

Dels centres educatius i les universitats

1. Els centres educatius i les universitats han de garantir l'obtenció de productes per al període de manera gratuïta per als usuaris que ho necessiten durant el període lectiu.
2. La Generalitat ha de proveir els centres dels productes per al període o garantir-ne la provisió.
3. Els centres educatius i les universitats han d'incloure, com a mínim, un espai on els productes estiguen disponibles en cada edifici normalment emprat per l'alumnat.
4. Pel que fa aquest article, els usuaris dels centres educatius queden definits com:
  - a) L'alumnat dels centres d'educació i universitats, siguen públics, concertats o privats.
  - b) La plantilla dels centres educatius i les universitats, siguen públics, concertats o privats.
  - c) La plantilla d'empreses externes que fan treballs al centre. Per exemple, i sense caràcter limitatiu, serveis de neteja, consergeria o manteniment.

Article 6

Dels espais dependents de la Generalitat

Els espais i els edificis la titularitat dels quals és de la Generalitat han de garantir que:

- a) Els productes per al període hi siguen accessibles gratuïtament per a totes les persones que els necessiten.
- b) Els espais on els productes han d'estar disponibles inclouen, com a mínim, un espai en cada edifici normalment emprat pel cos funcional i/o pel públic en general.

Article 7

Dels espais i els edificis de titularitat estatal

Els espais i els edificis de titularitat estatal situats al País Valencià han de garantir que:

- a) Els productes per al període hi siguen accessibles gratuïtament per a totes les persones que els necessiten.
- b) Els espais on els productes han d'estar disponibles inclouen, com a mínim, un espai en cada edifici normalment emprat pel cos funcional i/o pel públic en general.

La Generalitat ha de garantir la disponibilitat i la suficiència d'aquests productes, sense perjudici que siga l'Estat qui n'assumisca el cost.

La Generalitat garantirà la suficiència de fondos de los entes locales para hacerse cargo de este gasto.

Artículo 5

De los centros educativos y universidades

1. Los centros educativos y universidades garantizarán la obtención de productos para el periodo de manera gratuita para los usuarios que lo necesiten durante el periodo lectivo.
2. La Generalitat proveerá a los centros de los productos para el periodo o garantizará su provisión.
3. Los centros educativos y universidades incluirán, como mínimo, un espacio donde los productos estén disponibles en cada edificio normalmente utilizado por el alumnado.
4. En lo que respecta a este artículo, los usuarios de los centros educativos quedan definidos como:
  - a) El alumnado de los centros de educación y universidades, sean públicos, concertados o privados.
  - b) La plantilla de los centros educativos y universidades, sean públicos, concertados o privados.
  - c) La plantilla de empresas externas que hacen trabajos en el centro. Por ejemplo, y sin carácter limitativo, servicios de limpieza, conserjería o mantenimiento.

Artículo 6

De los espacios dependientes de la Generalitat

Los espacios y edificios cuya titularidad es de la Generalitat garantizarán que:

- a) Los productos para el periodo sean accesibles gratuitamente para todas las personas que los necesiten.
- b) Los espacios donde los productos deban estar disponibles incluyan, como mínimo, un espacio en cada edificio normalmente utilizado por el cuerpo funcional y/o por el público en general.

Artículo 7

De los espacios y edificios de titularidad estatal

Los espacios y edificios de titularidad estatal situados en el País Valenciano garantizarán que:

- a) Los productos para el periodo sean accesibles gratuitamente para todas las personas que los necesiten.
- b) Los espacios donde los productos deban estar disponibles incluyan, como mínimo, un espacio en cada edificio normalmente utilizado por el cuerpo funcional y/o por el público en general.

La Generalitat garantizará la disponibilidad y suficiencia de estos productos, sin perjuicio de que sea el Estado quien asuma su coste.

DISPOSICIONS FINALS

Primera*Habilitació de desplegament reglamentari*

1. Es faculta el Consell a autoritzar la subscripció d'acords o convenis necessaris per al desplegament d'aquesta llei amb les institucions i les administracions que resulten competents i oportunes.

2. S'autoritza el Consell perquè dicte totes les disposicions que siguen necessàries per a executar i desplegar aquesta llei en el termini màxim de sis mesos, comptadors des del dia de l'entrada en vigor. Aquestes disposicions han de preveure, de manera diferenciada:

A) Respecte dels productes ecològics i gratuïts per al període:

a) La via de petició telemàtica i/o presencial per als productes ecològics gratuïts per al període, tenint en compte molt especialment la bretxa digital.

b) La quantificació i la periodicitat de la possibilitat de petició, atesos els criteris d'obsolescència dels productes.

c) La via de distribució dels productes ecològics gratuïts per al període, dedicant especial atenció a les zones rurals i a les persones en risc d'exclusió social.

d) La garantia que els centres de salut, d'ensenyament i, en general, tots els serveis dependents de la Generalitat publiciten, de manera adequada i general, la possibilitat de sol·licitar aquests productes.

e) La garantia que, en general, tots els serveis dependents dels ens locals publiciten, de manera adequada i general, la possibilitat de sol·licitar aquests productes.

B) Respecte de l'accés gratuït i puntual als productes convencionals per al període:

a) La quantitat adequada de productes que ha d'haver-hi en cadascun dels espais, atès l'aforament, la concurrència i la plantilla.

b) La definició d'usos puntuals de productes per al període.

c) La localització exacta dels productes, tenint en compte la facilitat de la seua adquisició.

Segona*Entrada en vigor*

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de publicar-se en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

DISPOSICIONES FINALES

Primera*Habilitación de desarrollo reglamentario*

1. Se faculta al Consell a autorizar la suscripción de acuerdos o convenios necesarios para el desarrollo de esta ley con las instituciones y administraciones que resulten competentes y oportunas.

2. Se autoriza al Consell para que dicte todas las disposiciones que sean necesarias para ejecutar y desarrollar esta ley en el plazo máximo de seis meses, a contar desde el día de su entrada en vigor. Estas disposiciones deben prever, de manera diferenciada:

A) Respecto de los productos ecológicos y gratuitos para el periodo:

a) La vía de petición telemática y/o presencial para los productos ecológicos gratuitos para el periodo, teniendo en cuenta muy especialmente la brecha digital.

b) La cuantificación y periodicidad de la posibilidad de petición, teniendo en cuenta los criterios de obsolescencia de los productos.

c) La vía de distribución de los productos ecológicos gratuitos para el periodo, dedicando especial atención a las zonas rurales y a las personas en riesgo de exclusión social.

d) La garantía de que los centros de salud, de enseñanza y, en general, todos los servicios dependientes de la Generalitat publiciten, de manera adecuada y general, la posibilidad de solicitar estos productos.

e) La garantía de que, en general, todos los servicios dependientes de los entes locales publiciten, de manera adecuada y general, la posibilidad de solicitar estos productos.

B) Respecto del acceso gratuito y puntual a los productos convencionales para el periodo:

a) La cantidad adecuada de productos que deba haber en cada uno de los espacios, teniendo en cuenta su aforo, concurrència y plantilla.

b) La definición de usos puntuales de productos para el periodo.

c) La localización exacta de los productos, teniendo en cuenta la facilidad de su adquisición.

Segunda*Entrada en vigor*

Esta ley entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.